

Brüssel, 3. märts 2025
(OR. en)

6007/25
ADD 1

LIMITE

CORLX 151
CFSP/PESC 225
CONOP 8
CONUN 25
COARM 33

MÄRKUS

Teema: NÕUKOGU OTSUS, millega toetatakse bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni istungitevahelist tööprogrammi ja kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist
– Lisa

Projektidokument: nõukogu otsus, millega toetatakse bioloogiliste ja toksinrelvade konventsiooni istungitevahelist tööprogrammi ja kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist

1. KONTEKST JA ALUSPÕHIMÕTE

Bioloogiliste ja toksinrelvade konventsioonil (BTWC) on massihävitusrelvade leviku tõkestamiseks tehtavates rahvusvahelise üldsuse jõupingutustes oluline osa.

BTWC rakendamisel ollakse praegu olulisel teelahkmel, nagu kajastub ambitsioonikas istungitevahelises tööprogrammis, milles BTWC osalisriigid leppisid kokku 2022. aastal toimunud üheksandal läbivaatamiskonverentsil, ning varasemate teemade, nagu kontrollid, taas päevakorda tõusmisest. Seetõttu on kriitiliselt tähtis toetada istungitevahelist tööprogrammi, sealhulgas kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist, kus oleks võimalik teha otsuseid BWTC tugevdamise kohta.

BTWC rakendamise toetusüksusele (ISU) esitatakse ka jätkuvalt osalisriikide abitaotlusi BTWC riiklikele kontaktpunktile spetsiaalse koolituse pakkumiseks, milleks ISU-l puudub suutlikkus ja napib vahendeid.

Nimetatud põhjustel ning mõnede massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia osade viivitamatu ja praktilise kohaldamise seisukohast on käesolev projekt tegevuspõhine poliitikavahend, millega toetada praegust istungitevahelist tööprogrammi, kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist ning BTWC riiklike kontaktpunktile spetsiaalset koolitamist ja teabevahetusfoorumeid.

2. EESMÄRGID

Kavandataval nõukogu otsusel on kaks põhieesmärki.

Nõukogu otsuse esimene põhieesmärk on toetada BTWC istungitevahelist tööprogrammi, hõlbustades 2022. aastal üheksandal läbivaatamiskonverentsil loodud BWTC tugevdamise töörühmas toimuvaid arutelusid (vt [BTWC/CONF.IX/9](#)), ning 2027. aastal toimuva kümnenda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist.

Töörühmale tehti ülesandeks käsitleda seitset alljärgnevat teemavaldkonda:

- a) X artikli kohased rahvusvahelise koostöö ja abi meetmed;
- b) konventsiooni seisukohast asjakohaste teaduse ja tehnoloogia arengutega seotud meetmed;
- c) usalduse ja läbipaistvuse suurendamise meetmed;
- d) vastavus- ja kontrollimeetmed;
- e) konventsiooni riiklikul tasandil rakendamisega seotud meetmed;
- f) VII artikli kohased abi-, reageerimis- ja valmisolekumeetmed;
- g) organisatsioonilise, institutsioonilise ja finantskorraldusega seotud meetmed.

Läbivaatamiskonverentsil otsustati samuti, et tuleb luua mehhanism, millega hõlbustada ja toetada X artikli kohase rahvusvahelise koostöö ja abi täielikku rakendamist, ning mehhanism, mille abil vaadata läbi ja hinnata konventsiooni seisukohast asjakohaseid teaduse ja tehnoloogia arenguid ning pakkuda osalisriikidele asjakohast nõu. Nimetatud mehhanismide loomiseks esitab konventsiooni tugevdamise töörühm asjakohaseid soovitusi.

Allpool toodud tegevuste kogum aitab pidada töörühmas paindlikult arutelusid eespool osutatud teemade, samuti rahvusvahelise koostöö ja abi mehhanismi ning teaduse ja tehnoloogia arengu hindamise mehhanismi loomise üle.

Nõukogu otsuse teine põhieesmärk on tagada konventsiooni tõhusam rakendamine, tuginedes otsuse (ÜVJP) 2021/2072 rakendamisega saavutatud edule. See tähendab, et suurendatakse BTWC riiklike kontaktpunktide ja usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevate aruannete hulka. Samal eesmärgil pakutakse igal aastal uutele ametisse nimetatud BTWC riiklikele kontaktpunktile spetsiaalseid koolituskursusi ning korraldatakse ülemaailmne üritus, mille eesmärk on hõlbustada riiklike kontaktpunktide vahelist teabevahetust ja võrgustike loomist.

Kavandatava nõukogu otsusega täiendatakse käimasolevaid tegevusi, mida korraldatakse BTWC toetuseks vastavalt otsusele (ÜVJP) 2024/349, mida rakendab ÜRO desarmeerimisküsimuste büroo (UNODA) Genfi osakond tihedas koostöös BTWC ISUga. Otsuse (ÜVJP) 2024/349 peamised töösuunad on BTWC kogu Vaikse ookeani piirkonnas kohaldamise saavutamine, abiprogrammid BTWC rakendamise tugevdamiseks riiklikul tasandil, bioturvalisuse võrgustike loomine maailma lõunapoolsete riikide noorte teadlaste seas, istungitevahelise tööprogrammi toetamine BTWC sponsorlusprogrammi tehtavate osamaksete kaudu ning teavitus- ja õppematerjalide väljatöötamine. Praeguse BTWC istungitevahelise tööprogrammi ja kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamise kavandatav toetamine ning riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamiseks võetavad meetmed on seega teineteist täiendavad töösuunad.

Asjakohasel juhul võetakse kavandatavas nõukogu otsuses arvesse varasemate BTWCd toetavate ühismeetmete ja nõukogu otsustega saavutatud edu, kordamata sealjuures otsuse (ÜVJP) 2024/349 kohaseid käimasolevaid tegevusi, mida on kirjeldatud eespool. Kavandatava nõukogu otsuse rakendamisetapis kasutatakse parimal viisil ära selle võimalikke koostoimeid otsusega (ÜVJP) 2024/349.

Nõukogu otsuses juhendatakse järgmistest põhimõtetest:

- a) kasutada parimal viisil ära ühismeetmetest 2006/184/ÜVJP ja 2008/858/ÜVJP ning nõukogu otsustest 2012/421/ÜVJP, (ÜVJP) 2016/51, (ÜVJP) 2019/97 ja (ÜVJP) 2021/2072 saadud kogemusi;

- b) keskenduda üheksanda läbivaatamiskonverentsi tulemustele, toetada uut istungitevahelist tööprogrammi ja kümnenda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamist;
- c) toetada BTWC kohtumiste eesistujaid ja kasutada parimal viisil ära ISU volitusi;
- d) soodustada kohalikku ja piirkondlikku vastutust projektide eest, et tagada nende kestlikkus pikas perspektiivis ning luua BTWC raames partnerlus Euroopa Liidu ja kolmandate poolte vahel;
- e) aidata kaasa ülemaailmse rahu ja julgeoleku ning tervisega seotud eesmärkide edendamisele tänu BTWC tõhusale rakendamisele osalisriikide poolt;
- f) edendada kooskõlas ÜRO poliitikaga kõigis projektitegevustes võrdset soolist ja geograafilist esindatust.

3. OODATAVAD VÄLJUNDID JA TEGEVUSED

EL toetab järgmisi massihävitusrelvade leviku tõkestamise ELi strateegia meetmete vastavaid tegevusi.

3.1. Tegevus 1: BTWC istungitevahelise tööprogrammi toetamine, hõlbustades konsultatsioone ja võttes arutletavate teemade käsitlemisel arvesse teaduslikke seisukohti

3.1.1. Tegevuse eesmärk

Selle tegevuse eesmärk on toetada BTWC osalisriikide ja vaatlejate aktiivset osalemist 2025.–2026. aasta istungitevahelises tööprogrammis ning BTWC ametikandjate, esimehe sõprade ja ISU jõupingutusi.

Võttes arvesse, et üheksandal läbivaatamiskonverentsil loodi BTWC tugevdamise töörühm, kuid töörühmale ette nähtud ametlike koosolekupäevade arv on piiratud, on selle tegevuse eesmärk hõlbustada arutelude pidamist töörühma pädevusse kuuluvatel teemadel.

3.1.2. Tegevuse kirjeldus

Sel eesmärgil toetatakse eri vormis toimuvaid konsultatsioone, nagu piirkondlikke seminare või BTWC osalisriikidele korraldatud mõttekoosolekuid töörühmas arutlusel olevatel teemadel, näiteks vastavust ja kontrolle käsitlevatel teemadel. Niisuguste konsultatsioonide toetamine hõlbustab töörühma tööd ja aitab jõuda konkreetsete arutlusel olevate teemade puhul paindlikult konsensusele. UNODA / BTWC ISU, konsulteerides Euroopa välisteenistusega, Euroopa Liidu delegatsiooniga ÜROs ja teiste rahvusvaheliste organisatsioonidega Genfis, määrab kindlaks toetatavad tegevused.

Lisaks võidakse vajaduse korral sponsoreerida eriekspertide osalemist töörühma koosolekutel. Sponsoreeritud eksperdid peaksid märkimisväärselt panustama töörühmas toimuvatesse aruteludesse.

Selle, esimese tegevuse eesmärk on hõlbustada ka istungitevahelisi arutelusid konventsiooni seisukohast asjakohaste teaduse ja tehnoloogia arengute läbivaatamise üle, sealhulgas läbivaatamismehhanismi loomise üle, ning tõhustada teaduslike lähenemisviiside kasutamist muude töörühmas arutlusel olevate teemade, näiteks vastavuse ja kontrolli käsitlemisel. Sel eesmärgil ning tuginedes otsuse (ÜVJP) 2021/2072 teaduse ja tehnoloogia arengut käsitleva samba raames saadud kogemustele, korraldatakse selle tegevuse raames Genfis hulk interaktiivseid ja innovatiivseid üritusi teemal „Teadus diplomaatidele“ (võimaluse korral BTWC ametlike kohtumiste raames, aga ka ametlike kohtumiste vahepeal). Nimetatud üritustele tulevad kokku teadus- ja akadeemiliste ringkondade, tööstussektori, kodanikuühiskonna ning osalisriikide esindajad ja vaatljad.

Projektirühm jätkab uurimist ja tööd BTWC ISUga uutel teemadel, mis on kooskõlas töörühma prioriteetidega, et edendada algatuse „Teadus diplomaatidele“ raames teadmiste avardamist uute dokumentide, toodete ja koolitusmaterjalide koostamise kaudu. Need vahendid töötatakse välja selleks, et käsitleda mitte ainult esilekerkivaid probleeme ja võimalusi, vaid ka selliseid, mida ei ole veel täielikult kindlaks tehtud.

3.1.3. Tegevuse oodatavad tulemused

1. Eri vormis konsultatsioonid, nagu piirkondlikud seminarid või BTWC osalisriikidele ja vaatlejatele korraldatud mõttekoosolekud töörühmas arutlusel olevatel teemadel, peaksid pakkuma töörühma raames ja üheksandal läbivaatamiskonverentsil toimuvate sisuliste arutelude jaoks teavet ja kõneainet.
2. Sponsoreeritud eksperdid peaksid andma töörühmas toimuvatesse aruteludesse oma eriteadmistega märkimisväärse panuse.
3. Ürituste seeria „Teadus diplomaatidele“ eesmärk on tagada, et poliitikakujundajad oleksid teadlikud sellest, kuidas tehnoloogia ja teaduse areng võib pakkuda konventsiooni seisukohast nii eeliseid kui väljakutseid, ning tutvustada neile töörühmas arutatavate teemade puhul kasutatud teaduslikke lähenemisviise ja avardada nende teadmisi neist. Ürituste seeria annab ka tehnoloogia- ja teadusringkonnale võimaluse anda oma panus ja toetada BTWC tugevdamiseks tehtavaid diplomaatilisi jõupingutusi. Ürituste koordineerimine hakkaks toimuma tihedas koostöös töörühma esimehe, esimehe sõprade ja ELi delegatsiooniga Genfis ning see annaks neile täiendavaid võimalusi pidada osalisriikidega mitteametlikke konsultatsioone ning taotleda teavet ja tagasisidet suurema hulga osalejate käest.

3.2. Tegevus 2: BTWC riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamine ning toetus istungitevahelistele aruteludele, kus käsitletakse konventsiooni rakendamist riiklikul tasandil ning usalduse ja läbipaistvuse suurendamise meetmeid

3.2.1. Tegevuse eesmärk

Selle tegevuse eesmärk on võtta arvesse otsuse (ÜVJP) 2021/2072 rakendamisega saavutatud edu, kusjuures nimetatud otsuse kohaselt koostati BTWC riiklike kontaktpunktide jaoks spetsiaalne koolituskursus ja e-õppe vahendid ning korraldati kuus piirkondlikku koolituskursust riiklikele kontaktpunktidele (Aafrika, Aasia ja Vaikse ookeani, Kesk-Aasia, Euroopa, Ladina-Ameerika ja Kariibi mere piirkonna ning Lähis-Ida ja Põhja-Aafrika riikides).

Selle tulemusena kasvas otsuse (ÜVJP) 2021/2072 rakendamisperioodil määratud riiklike kontaktpunktide arv ning suurenes UNODA / BTWC ISU koostöö riiklike kontaktpunktidega seoses konventsiooni riiklikul tasandil rakendamisega; samuti tõhustati riiklike kontaktpunktide vahelist parimate tavade vahetamist nii piirkonnasiseselt kui piirkondade vahel. Usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevate aruannete koostamise teemalised spetsiaalsed koolituskursused on alates 2021. aastast samuti aidanud pidevalt suurendada usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevate aruannete hulka.

Käesoleva projekti eesmärk on tõhustada BTWC rakendamist, pakkudes jätkuvalt riiklikele kontaktpunktidele sihtotstarbelisi suutlikkuse suurendamise võimalusi ning suurendades kontaktpunktide teabevahetust ning koostööd piirkondlikul ja rahvusvahelisel tasandil.

3.2.2. Tegevuse kirjeldus

Kavandatav tegevus hõlmab uutele BTWC riiklikele kontaktpunktidele ühe koolituskursuse pakkumist aastas. Koolituskursus korraldatakse BTWC ametliku kohtumise raames ÜRO keskuses Genfis.

Tegevuse eesmärk on luua ka jätkuvalt võimalusi riiklike kontaktpunktide vaheliseks dialoogiks ja teabevahetuseks BTWC riikliku rakendamise ning usalduse ja läbipaistvuse suurendamise meetmete üle, sealhulgas parimate tavade jagamise üle, korraldades selleks ülemaailmse kohtumise, kus osalevad kõik BTWC riiklikud kontaktpunktid. Ülemaailmne kohtumine korraldatakse ÜRO keskuses Genfis, võimaluse korral BTWC ametliku kohtumise raames.

Kõigi riiklike kontaktpunktide iga-aastane koolituskursus ja iga-aastane ülemaailmne kohtumine aitavad samuti toetada istungitevahelist tööprogrammi, kuna need pakuvad töörühma esimehele ja esimehe sõpradele väärtuslikku võimalust arutada konkreetseid tõstatatud teemasid, eelkõige usalduse ja läbipaistvuse suurendamist ning konventsiooni riiklikul tasandil rakendamist. Erilist tähelepanu pööratakse konventsiooni piirkondlikul tasandil rakendamisega seotud probleemide, näiteks Aafrika osalisriikide ees seisvate probleemide kindlaks tegemisele ning nende piirkondade delegatsioonide võimestamisele BTWC kohtumistel aktiivsemalt osalema. Koolituskursus võimaldab esimehel ja esimehe sõpradel koguda riiklikelt kontaktpunktidelt tagasisidet, soovitatavaid lähenemisviise ja vaatenurki ning kajastada kõike seda töörühma aruteludes.

3.2.3. Tegevuse oodatavad tulemused

1. Selle koolituskursuse positiivse tulemusena võib eeldada, et tänu jätkuvatele koolitusvõimalustele, mida pakutakse uutele riiklikele kontaktpunktidele, nimetab rohkem osalisriike kontaktpunkti.
2. Samuti eeldatakse, et tänu pakutud koolitustele esitatakse jätkuvalt rohkem ja kvaliteetsemaid iga-aastaseid usaldust suurendavaid meetmeid käsitlevaid aruandeid, mis annavad täiendavat teavet konventsiooni rakendamise olukorra kohta kogu maailmas.
3. See tegevus peaks hõlbustama ka teabevahetust ja parimate tavade jagamist riiklike kontaktpunktide vahel ning andma teavet töörühmas käimasolevateks aruteludeks.
4. Riiklikelt kontaktpunktidelt saadud tagasisidet kasutatakse BTWC töörühmas toimuvatel aruteludel, kus käsitletakse näiteks konventsiooni riiklikul tasandil rakendamist, usalduse suurendamist ja läbipaistvust.

3.3. Tegevus 3: kümnennda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamise toetamine

3.3.1. Tegevuse eesmärk

Selle tegevuse raames tuginetakse tegevustele 1 ja 2 ning keskendutakse BTWC osalisriikide aktiivsele kaasamisele 2027. aastal toimuvasse kümnenndasse läbivaatamiskonverentsi ning selleks korraldatakse viis piirkondlikku seminari ja pakutakse võimalusi arutada 2023.–2026. aasta istungitevahelise tööprogrammi põhiteemasid, et edendada nende teemade suhtes konsensust.

3.3.2. Tegevuse kirjeldus

Kümnennda läbivaatamiskonverentsi eel ja tuginedes selliste ürituste korraldamist käsitleva otsuse (ÜVJP) 2019/97 rakendamisel saadud kogemustele, korraldatakse viis piirkondlikku seminari osalisriikidele Aafrikast, Ladina-Ameerikast ja Kariibi mere piirkonnast, Aasiast ja Vaikse ookeani piirkonnast, Lähis-Idast ja Põhja-Aafrikast ning Euroopast ja muudest lääneriikidest. Need seminarid pakuvad osalisriikidele ja BTWC ametikandjatele, sealhulgas kümnennda läbivaatamiskonverentsi eesistujale võimaluse analüüsida ja arutada läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamise raames põhiteemasid ning aitavad leida ühist huvi pakkuvaid ja ühiselt mõistetavaid valdkondi.

3.3.3. Tegevuse oodatavad tulemused

1. See tegevus peaks suurendama teadlikkust BTWCst ja 2024. aastal toimuvast kümnenndast läbivaatamiskonverentsist ning selle tähtsusest BTWC edasise arengu jaoks.
2. Piirkondlikud seminarid hõlbustavad põhjalikku ja piirkondadevahelist dialoogi kümnenndal läbivaatamiskonverentsil arutusele tulevate teemade üle.

4. PERSONALIKÜSIMUSED

Käesoleva nõukogu otsuse rakendamiseks on vaja töötajate kohalolekut Genfis, et tagada kõigi käesoleva nõukogu otsuse kohaste tegevuste koordineeritud ja sujuv elluviimine. Seetõttu on soovitatav, et UNODA Genfi osakonnas oleksid poliitikaküsimuste ametnik (P3) ja haldusassistent (GS4).

Nõukogu otsust rakendatakse kooskõlas nõukogu otsusega (ÜVJP) 2024/349 ja tihedas koostöös BTWC ISUga ning BTWC ISU esimehe üldisel juhtimisel ja vastutusel.

5. ARUANDLUS

UNODA/BTWC-ISU esitab kõrgele esindajale igal aastal eduaruande tegevuste elluviimise kohta.

6. KESTUS

Projekti elluviimise eeldatav kogukestus on 36 kuud.

7. ELI NÄHTAVUS

UNODA / BTWC ISU võtab kõik asjakohased meetmed, et teha avalikuks asjaolu, et läbi viidud tegevusi rahastas EL. Sellised meetmed viiakse ellu vastavalt liidu välistegevuse alase teabe edastamise ja nähtavuse käsiraamatule, mille on koostanud ja avaldanud Euroopa Komisjon. UNODA / BTWC ISU tagab seega ELi panuse nähtavuse sobiva märgistuse ja reklaami kaudu, toonitades ELi rolli, tagades liidu meetmete läbipaistvuse ja suurendades teadlikkust käesoleva otsuse tegemise põhjustest, samuti ELi toetusest sellele otsusele ning selle toetuse tulemustest. Projekti käigus loodavas materjalis esitatakse ELi lippu kooskõlas ELi suunistega lipu nõuetekohase kasutamise ja kujutamise kohta.

8. KASUSAAJAD

Tegevuse 1 (mis käsitleb BTWC istungitevahelise tööprogrammi toetamist, hõlbustades konsultatsioone ja võttes arutlusel olevate teemade käsitlemisel arvesse teaduslikke seisukohti) kasusaajad on BTWC osalisriikide ametikandjad, teadlased, akadeemikud, tööstusharude esindajad ning vaatlejad.

Tegevuse 2 kasusaajad seoses BTWC riiklike kontaktpunktide suutlikkuse suurendamisega on BTWC osalisriigid, eelkõige riiklikuks kontaktpunktiks nimetatud ametikandjad.

Tegevuse 3 (mis käsitleb kümnenenda läbivaatamiskonverentsi ettevalmistamise toetamist) kasusaajad on BTWC osalisriikide esindajad.